

7/18386

**T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI**

Sayı : 84832410.610-[2013-7/18386] 352

25 Mart 2013

21361

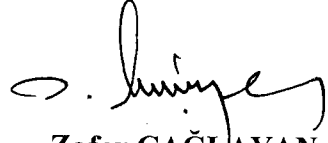
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/03/2013 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00-7/18386-183569 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları ekinde yer alan Balıkesir Milletvekili Sayın Ayşe Nedret AKOVA tarafından verilen 7/18386 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevap ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Bakan

EK :

1- Cevap yazısı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığı

Bilgi:

Başbakanlık

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Balıkesir Milletvekili Sayın Ayşe Nedret AKOVA tarafından verilen 7/18386 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin sorular ve cevaplar.

Sorular :

15/06/1985 tarih ve 18785 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'na göre, "Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir." Serbest bölgelerin kurulma amacı, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmektir. Balıkesir süt üretiminde 1., beyaz et üretiminde 2., yumurta ve kırmızı et üretiminde 3. ve zeytin üretiminde 5. sıradadır. İlimizde 9 milyonu Körfez bölgesinde olmak üzere 11 milyon zeytin ağacı vardır. Ülkemizin çeltik, silajlık mısır, çavdar, bamya, sarımsak, bakla, kavun, domates üretiminin önemli bir kısmı ilimizde gerçekleştirilmektedir. İlimiz silajlık mısır, bamya üretiminde Türkiye'de 2., çeltik bakla ve kavunda 3., çavdar ve domateste ise 4. sıradadır. 2011 yılında Balıkesir'in kümes hayvanı sayısının Türkiye içindeki payı %10'dur. 2011 yılında Balıkesir süt üretimi içinde en fazla üretimi inek sütünden elde etmiş olup, Büyükbaş süt üretiminde Türkiye genelinde ilk sırayı almıştır. İlimiz yer altı kaynakları bakımından Türkiye ortalamasının yaklaşık 3 katı kadar zengin durumdadır. Ülkemizin dünya ölçeğinde %72 rezerve sahip olduğu bor minerallerinin üçte biri Balıkesir'dedir. Mermer mineralleri bakımında da Balıkesir ülkemizdeki diğer iller arasında ikinci sıradadır. Türkiye'de bulunan toplam 41 adet milli parkın ikisi Balıkesir ili sınırları içerisinde. Jeotermal kaynak bakımından Türkiye'de en önde gelen illerden olan Balıkesir'de toplamda 39.600 hektar alanda 16 adet jeotermal saha bulunmaktadır. Balıkesir birbirinden çok farklı alanlarda rezervleri ve üretimiyle ülkemizde ilk sıralarda yer almaktadır. Bu bağlamda;

1. Balıkesir'in tarım, hayvancılık, turizm ve madencilik sektörlerinde var olan lider potansiyelinin değerlendirilebilmesi amacıyla serbest bölge kurulması için gerekli çalışmalar yapılmakta mıdır?
2. Balıkesir'e doğrudan yabancı yatırımları çekebilmek ve uluslararası ticareti geliştirebilmek, ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek için serbest bölge kurulması en iyi politika değil midir?

Cevaplar:

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 2'nci maddesi, "Türkiye'de serbest bölgelerin yer ve sınırlarını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Serbest bölgelerin, kamu kurum ve kuruluşlarınca, yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerce kurulmasına, işletilmesine Bakanlar Kurulunca izin verilir." hükmünü havidir. Kanunun 5'inci maddesinde ise "Yerli veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler Ekonomi Bakanlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgelerde faaliyette bulunabilirler." ifadesine yer verilmektedir.

Serbest bölgelerin kuruluş kararnamelelerini Bakanlar Kurulu'na iletme görevi Ekonomi Bakanlığına (Bakanlık) aittir. Ancak, bugüne kadar re'sen bir serbest bölge kurulmamış olup müteşebbis veya müteşebbis heyetleri tarafından Bakanlığa yapılan serbest bölge kurma talepleri doğrultusunda başvurular değerlendirilerek serbest bölge kurulmaktadır. Bu çerçevede, yeni serbest bölge kurulması prosedürü aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

- Kamu veya özel sektör temsilcilerince hazırlanan bir fizibilite raporu eşliğinde serbest bölge kurma talebi Bakanlığa iletilir,
- Başvuru teknik ve ekonomik kriterler çerçevesinde değerlendirilir,
- Arazi keşfi, bilgilendirme ve bölgesel yaklaşımların tespiti amacıyla yerinde inceleme yapılır,
- Yeni bölge kuruluşuna ilişkin değerlendirmenin olumlu sonuçlanması sonrasında, serbest bölgeyi işletmeye talip şirket ile serbest bölgenin işletilmesine yönelik bir protokol imzalanır,
- Bölgenin sınırlarını belirleyen ve işletici şirketin yetkilendirilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı imzalanır,
- Yüksek Planlama Kurulunca bölgede gerçekleştirilebilecek faaliyet konuları belirlenir,
- Bakanlar Kurulu Kararı ile yetkilendirilen işletici şirket ile Bakanlık arasında İşletme Sözleşmesi imzalanır ve bölgenin altyapısı tamamlanarak başvuru duyurusu yapılır,
- İdari binaların inşası ve resmi kurumların teşkilini müteakip bölgenin resmi açılışı yapılır.

Bu çerçevede, Balıkesir ilimizden serbest bölge kurulması yönünde bir talep 1995 yılı Ekim ayında Bakanlığımıza ulaştırılmıştır. Ayvalık Kaymakamlığınca hazırlatılarak intikal ettirilen fizibilite raporu incelenmiş ve Ayvalık'ta bir serbest bölge kurulması için gerekli fiziki yapı, sermaye ve potansiyelin bu aşamada mevcut olmadığı, zeytinyağı gibi esnek pazara sahip bir sektöre bağlı olarak serbest bölge oluşturulmasının ekonomik olmayacağı ve işlerlik kazanamayacağı sonucuna ulaşılması nedeniyle bu talep olumsuz karşılanmıştır. 1995 yılından sonra, Balıkesir'de serbest bölge kurulması yönünde herhangi bir talep alınmamıştır.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun 1' inci maddesi, "Bu Kanun; ihracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla serbest bölgelerin kurulması, yer ve sınırlarıyla faaliyet konularının belirlenmesi, yönetimi, işletilmesi, bölgelerdeki yapı ve tesislerin teşkili ile ilgili hususları kapsar." hükmünü havidir.

Öte yandan, serbest bölgelerde damga vergisi ve harç istisnası, üretici kullanıcılara sağlanan gelir veya kurumlar vergisi istisnası, %85 şartı ile gelir vergisi stopajı indirimi imkanı gibi vergisel avantajların yanı sıra; orta ve uzun vadede geleceği planlayabilme imkânı, kâr transferi imkânı, ticaret kolaylığı imkânı, gümrük vergisi prosedüründen arındırılmış ticari faaliyet imkânı, Avrupa Birliği ve gümrük birliği kriterlerinin gerektirdiği serbest dolaşım belgelerinin temini imkânı, pazar ihtiyaçlarına ve şartlarına göre serbestçe belirlenecek ticari faaliyet imkânı, azaltılmış bürokratik prosedür ve dinamik işletme yönetimi, stratejik avantaj, her türlü ticari ve sınai faaliyete uygun ve ucuz altyapı imkânı ile tedarik zinciri imkânlarından yararlanma kolaylığı sağlanması suretiyle, serbest bölgeler kuruldukları ilin ekonomisine katkılar sağlamaktadır.

Diğer taraftan, Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılına yönelik ortaya konulan somut ekonomik hedefler ulaşılmasında önemli katkı sağlayacak olan özel sektör temsilcisi kuruluşlar başta olmak üzere ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde hazırlanan yeni teşvik sistemi, 19/6/2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

Düzenleme kapsamında uygulanan yatırım teşvikleri açısından ulusal ve uluslararası yatırımcılar arasında herhangi bir ayırım bulunmamakta, uluslararası yatırımcılar söz konusu desteklerden aynı şart ve koşullarda yararlandırılmaktadır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'ın, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma-geliştirme içeriği yüksek büyük ölçekli yatırımlar ile stratejik yatırımları özendirmek, uluslararası doğrudan yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek noktasında ülke ekonomisine önemli katkılar sağlaması beklenmektedir.

Ayrıca Ekonomi Bakanlığınca yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik politikalar da yürütülmekte, kamu ve özel sektör temsilcilerinin birlikte çalışmasına imkan sağlayan platformlar aracılığıyla iş ve işlemlere ilişkin süreçler yatırımcılar lehine geliştirilmektedir.